

Centra dojížděky do zaměstnání v Pardubickém kraji podle SLDB 2011

1. Úvodem

V krajské analýze výsledků Sčítání lidu, domů a bytů (kód publikace 534135-13), která vyšla v září 2013, byla dojížděka do zaměstnání v Pardubickém kraji posuzována především v územní struktuře podle okresů a částečně podle velikostních skupin obcí. Nezbyl již prostor na analýzu zaměřenou na centra dojížděky. Následující příspěvek je tedy doplněním kapitoly 5 zmiňované analýzy o tuto dlouhodobě sledovanou problematiku. Srovnatelnost s předchozími sčítáními je však narušena vyšším podílem ekonomicky aktivních osob, u kterých nebyly v dostatečném rozsahu zjištěny údaje o místě jejich pracoviště (v celé ČR byl jejich podíl 34 % a v Pardubickém kraji 36 %, přitom v roce 2001 byl tento podíl zanedbatelný). Určitý vliv na snížení meziobecní dojížděky měla i zásadní změna ve zpracování výsledků sčítání lidu 2011 oproti předchozím sčítáním. Zatímco do roku 2001 se zpracovávaly výsledky podle místa trvalého pobytu obyvatel, v roce 2011 to bylo podle místa obvyklého pobytu. To znamená, že v předchozích sčítáních se v některých případech považovala za dojíždějící i ta osoba, která bydlela v obci pracoviště, ale nebyla tam přihlášená k trvalému pobytu. Přesto je určité porovnání dat jednotlivých sčítání možné. Ne sice z hlediska absolutních počtů dojíždějících, ale z hlediska pořadí jednotlivých center dojížděky, jejich podílu na celkové dojížděce a směřů, ze kterých do jednotlivých center pracující dojíždějí. Do určité míry jsou srovnatelné i struktury dojíždějících podle věku, vzdělání, odvětví, dopravního prostředku a trvání cesty.

Shrnutí základních poznatků

- Do největších center dojížděky v kraji směřuje 72 % všech dojíždějících za prací.
- Ženy častěji dojíždějí do zaměstnání v rámci obce, muži do jiných obcí.
- Vysoce kvalifikovaní pracovníci dojíždějí nejčastěji do Pardubic, Chrudimi a Ústí nad Orlicí.
- V Lanškrouně, Letohradě a Přelouči pracuje většina dojíždějících v průmyslových podnicích.
- Podíl dojíždějících automobilem se na úkor hromadné dopravy oproti roku 2001 zdvojnásobil.
- Do Pardubic se koncentruje 23 % obsazených pracovních míst v kraji; dominantní proud denní dojížděky sem směřuje z 97 obcí.

2. Vymezení center dojížděky

Do 18 měst v kraji směřuje 72 % všech dojíždějících do zaměstnání

Z celkového počtu 54 tisíc osob, které v roce 2011 poskytly informace o tom, že dojíždějí do zaměstnání do obcí Pardubického kraje, jich 47 tisíc směřovalo do 55 obcí s minimálně 100 dojíždějícími. Z tohoto počtu dojíždělo za prací téměř 39 tisíc osob do 18 měst v kraji. Těmto centrům dojížděky, z nichž do každého směřovalo alespoň 500 dojíždějících, je věnován následující příspěvek. Podrobnější údaje o jednotlivých centrech dojížděky a o dojížděkových proudech do těchto center jsou v tabulkové příloze.

Mezi největší centra dojížděky se v roce 2011 zařadil i Letohrad a Slatiňany

Mezi největšími centry dojížděky jsou všechna města – sídla správních obvodů obcí s rozšířenou působností (SO ORP) s výjimkou Králík. Ty se počtem 205 dojíždějících řadí až na 35. místo v kraji. Oproti SLDB 2001 posílila svou pozici Litomyšl a mezi největší centra se zařadil Letohrad a Slatiňany. Pohoršilo si Hlinsko a Choceň, první dvacítku center opustilo Jablonné nad Orlicí a Skuteč.

3. Dojížděka podle pohlaví a věku

Ženy častěji než muži dojíždějí do Ústí nad Orlicí, Přelouče, Lanškrouna a Jevíčka

Nejvyšší podíl dojíždějících žen (53,2 %) byl zjištěn v Ústí nad Orlicí, kde je rozhodující příčinou vysoký počet dojíždějících žen zaměstnaných v odvětví veřejná správa, popř. zdravotní a sociální péče. Vysoký podíl žen je mezi dojíždějícími do center s výrazným zastoupením zpracovatelského průmyslu, a to především tam, kde jsou zaměstnávány vyšší počty méně kvalifikovaných pracovníků při obsluze strojů a linek (Přelouč, Lanškroun, Jevíčko). Nejnižší podíl žen dojíždějících do České Třebové (32,1 %) souvisí s vysokým podílem dojíždějících do typicky mužského odvětví doprava a skladování. Z hlediska počtu dojíždějících mužů se Česká Třebová řadí v kraji na 8. místo, zatímco počtem dojíždějících žen až na místo třinácté.

Nejvíce dojíždějících je ve věku 30 – 39 let

Nejpočetnější kategorií mezi dojíždějícími jsou osoby ve věku 30 – 39 let (cca třetina všech dojíždějících). Mezi vybranými centry dojížděky není tato skupina dominantní pouze v Holicích, kam směřuje nejvíce dojíždějících ve věku 40 – 49 let. Nejvýraznější odchylkou z hlediska věkové struktury je vysoký podíl mladých lidí do 25 let dojíždějících do Lanškrouna a Letohradu, a to zejména do elektrotechnického průmyslu. Výrazně nadprůměrný podíl dojíždějících ve věku 50 let a více směřuje do České Třebové, ve věku nad 60 let do Chocně a Holic.

Tab. 1 Dojíždějící do zaměstnání do vybraných center dojížděky podle pohlaví a věku

Kraj, centrum dojížděky	Dojíždějící do obce celkem	z toho podíl žen (v %)	Dojíždějící podle věku (%)						Podíl dojíždějících denně (v %)
			15 - 24 let	25 - 29 let	30 - 39 let	40 - 49 let	50 - 59 let	60 let a více	
Kraj celkem	54 072	44,6	7,8	12,9	32,1	25,0	19,1	3,1	87,2
Pardubice	12 799	43,9	8,0	15,4	32,9	23,5	17,1	3,2	85,4
Chrudim	3 501	49,5	9,0	16,3	34,1	20,3	17,1	3,2	88,0
Litomyšl	2 556	48,4	7,6	12,6	33,9	26,8	16,9	2,2	83,7
Lanškroun	2 519	51,1	10,2	12,8	32,3	24,1	18,5	2,0	73,3
Ústí nad Orlicí	2 223	53,2	7,4	14,3	32,3	25,5	18,1	2,4	88,0
Svitavy	2 067	49,3	9,2	14,0	30,9	25,7	17,8	2,4	88,1
Vysoké Mýto	2 021	37,8	9,6	12,9	34,4	23,3	17,5	2,2	92,4
Česká Třebová	1 522	32,1	4,7	7,8	30,8	26,6	26,2	3,9	78,9
Přelouč	1 482	52,1	8,6	11,7	31,5	24,4	20,9	2,8	91,5
Polička	1 380	46,9	8,4	11,8	30,3	27,2	20,0	2,2	92,5
Hlinsko	1 142	49,6	5,7	10,6	32,0	27,4	21,7	2,5	90,9
Letohrad	1 047	48,4	11,0	13,3	31,7	28,1	13,5	2,5	91,1
Žamberk	1 014	49,0	7,6	12,1	30,0	26,3	21,0	2,9	85,7
Moravská Třebová	937	45,9	8,8	13,7	30,9	25,2	19,4	2,0	88,7
Choceň	847	44,9	6,7	9,6	34,4	27,2	17,7	4,5	88,7
Holice	604	46,7	7,0	11,4	28,5	29,6	19,5	4,0	91,6
Jevíčko	551	50,1	6,4	12,0	29,8	27,6	20,7	3,4	92,6
Slatiňany	515	43,1	6,0	10,9	30,7	27,4	21,4	3,7	90,3

Oproti roku 2001 se snížil podíl dojíždějících ve věku do 25 let

Oproti roku 2001 se na polovinu snížil podíl dojíždějících mladších osob (do 25 let), a to zejména v krajském městě a v Lanškrouně. Naproti tomu vzrostl podíl dojíždějících ve věku 50 a více let. Tato změna částečně koresponduje se změnou věkové struktury ekonomicky aktivních osob a souvisí s prodloužením doby studia a posouváním věku, ve kterém vzniká nárok na starobní důchod.

V Pardubicích a Chrudimi vzrostl podíl osob dojíždějících denně

Rostoucí mobilita obyvatelstva spolu s růstem nákladů na přechodné ubytování vedla k tomu, že se v kraji mírně zvýšil podíl denně dojíždějících do zaměstnání. Oproti roku 2001 byl v kraji přírůstek 2 procentní body, přitom ve dvou největších centrech dojížděky (Pardubice a Chrudim) dokonce 5 procentních bodů. Nejvyšší podíl denně dojíždějících zůstává u menších center dojížděky. Naproti tomu nejnižší podíl byl (obdobně jako v roce 2001) v České Třebové a v Lanškrouně. V obou případech to souvisí s rozložením směn u největších zaměstnavatelů (AVX Lanškroun, České dráhy). Někteří zaměstnanci turnusových směn pravděpodobně (obdobně jako v roce 2001) uvedli frekvenci dojížděky jinou než denní, ačkoli se podle metodiky sčítání jednalo o denní dojížděku.

4. Dojížděka podle vzdělání

Vysoce kvalifikovaní pracovníci dojíždějí do Pardubic, Chrudimi a Ústí nad Orlicí

V jednotlivých centrech dojížděky se vyskytují značné rozdíly v nárocích zaměstnavatelů na vzdělání zaměstnanců; to má dopad na vzdělanostní strukturu dojíždějících. Zatímco do Lanškrouna, Přelouče, Jevíčka a Moravské Třebové směřují ve větším rozsahu méně kvalifikovaní zaměstnanci a nadprůměrný podíl vyučených dojíždí ještě do Poličky a Slatiňan, vysoce kvalifikovaní pracovníci dojíždějí především do Pardubic, Chrudimi a Ústí nad Orlicí. Vysokoškoláci se oproti tomu, obdobně jako v roce 2001, nejméně podílejí na počtu dojíždějících do Lanškrouna, absolventi středoškolského studia s maturitou do Jevíčka a Slatiňan.

Osoby se základním vzděláním mají mezi dojíždějícími do center větší zastoupení než mezi vyjíždějícími

Mezi dojíždějícími do největších center dojížděky v kraji je většinou vyšší podíl osob se základním vzděláním než mezi vyjíždějícími (s výjimkou Letohradu a Vysokého Mýta). Tato skutečnost souvisí s tím, že v centrech dojížděky je mezi ekonomicky aktivními obyvateli nižší zastoupení osob se základním vzděláním než v obcích jejich spádového území. Naproti tomu u osob s vysokoškolským vzděláním byly v roce 2011 podíly vyjíždějících u většiny center v kraji (s výjimkou Moravské Třebové) vyšší než podíly dojíždějících s daným stupněm vzdělání. Obecně lze konstatovat, že vyjížděka vzdělanějších osob směřuje častěji do center, která stojí hierarchicky výše (např. z vyjíždějících osob, které směřují z venkovských obcí do Letohradu, tvoří vysokoškoláci 13 %, z osob dojíždějících z Letohradu do Ústí nad Orlicí mají vysokoškoláci podíl 26 %, z Ústí nad Orlicí do Pardubic 43 % a z Pardubic do Prahy 54 %).

Tab. 2 Dojíždka do zaměstnání do vybraných center dojíždky podle vzdělání

Kraj, centrum dojíždky	Dojíždějící do obce celkem	z toho nejvyšší ukončené vzdělání (%)				Vyjíždějící z obce celkem	z toho nejvyšší ukončené vzdělání (%)			
		základní a bez vzdělání	střední vč. vyučení bez maturity	úplné střední s maturitou a vyšší odborné ¹⁾	vysoko- školské		základní a bez vzdělání	střední vč. vyučení bez maturity	úplné střední s maturitou a vyšší odborné ¹⁾	vysoko- školské
Kraj celkem	54 072	3,8	33,8	43,7	18,6	61 003	3,4	31,4	42,4	19,6
Pardubice	12 799	2,6	23,5	46,8	27,0	5 121	1,8	16,3	40,5	35,2
Chrudim	3 501	2,6	24,2	50,0	23,1	2 325	2,1	21,0	42,5	28,7
Litomyšl	2 556	3,2	36,9	44,1	15,6	873	2,7	19,7	39,9	32,9
Lanškroun	2 519	8,7	46,2	35,4	9,6	559	4,1	25,8	41,5	23,4
Ústí nad Orlicí	2 223	2,3	19,7	54,7	23,3	1 236	2,1	22,7	43,3	26,9
Svitavy	2 067	3,6	30,2	48,1	17,9	1 045	2,4	26,8	40,4	25,4
Vysoké Mýto	2 021	3,2	38,5	40,9	17,1	833	3,2	19,3	44,4	28,7
Česká Třebová	1 522	3,3	37,1	45,9	13,7	1 357	2,4	21,4	51,5	21,8
Přelouč	1 482	8,0	38,5	39,2	14,0	1 112	1,9	24,6	48,2	21,4
Polička	1 380	3,6	43,5	41,2	11,7	818	2,8	28,9	40,3	24,0
Hlinsko	1 142	4,4	38,6	42,8	13,9	546	2,9	26,9	46,2	19,8
Letohrad	1 047	2,4	37,6	44,4	14,4	597	3,7	19,3	48,9	23,6
Žamberk	1 014	4,0	33,1	43,2	19,4	629	1,7	24,8	44,8	24,2
Moravská Třebová	937	5,1	38,1	40,1	16,5	793	2,0	34,3	42,9	15,4
Choceň	847	4,4	39,0	39,8	16,5	977	1,8	24,9	44,8	25,1
Holice	604	3,8	32,8	43,4	19,7	826	3,6	30,1	43,5	19,9
Jevíčko	551	5,6	45,7	36,1	12,3	266	3,0	25,9	43,6	21,8
Slatiňany	515	3,5	45,0	36,1	15,3	560	2,5	20,9	47,7	25,7

¹⁾ vč. nástavbového

**Nekvalifikovaní muži
dojíždějí častěji
do Přelouče, vyučení
do Jevíčka**

Mezi dojíždějícími měli v roce 2011 nejvyšší podíl muži se základním vzděláním směřující do Přelouče, nejvyšší podíl vyučených mužů směřoval do Jevíčka a mužů s maturitou do Ústí nad Orlicí. Naproti tomu nejnižší podíl měli nekvalifikovaní muži dojíždějící do Holic a vyučení muži dojíždějící do Ústí nad Orlicí. Podle očekávání měly Pardubice nejvyšší podíl dojíždějících vysokoškolsky vzdělaných mužů i žen. Vysoký podíl vysokoškolaček směřoval i do Chrudimi a Žamberka, přitom do Žamberka dojížděl jen podprůměrný podíl vysokoškolačků – mužů.

Tab. 3 Dojíždějící do zaměstnání do vybraných center dojíždky podle pohlaví a vzdělání

Kraj, centrum dojíždky	Dojíždějící do obce - muži	z toho nejvyšší ukončené vzdělání (%)				Dojíždějící do obce - ženy	z toho nejvyšší ukončené vzdělání (%)			
		základní a bez vzdělání	střední vč. vyučení bez maturity	úplné střední s maturitou a vyšší odborné ¹⁾	vysoko- školské		základní a bez vzdělání	střední vč. vyučení bez maturity	úplné střední s maturitou a vyšší odborné ¹⁾	vysoko- školské
Kraj celkem	29 961	3,1	39,8	38,6	18,4	24 111	4,6	26,3	50,1	18,8
Pardubice	7 179	2,3	27,1	41,6	28,8	5 620	2,9	18,9	53,5	24,6
Chrudim	1 767	1,9	30,8	44,7	22,5	1 734	3,2	17,5	55,4	23,8
Litomyšl	1 319	2,7	46,2	36,3	14,5	1 237	3,9	27,0	52,3	16,8
Lanškroun	1 232	4,6	51,6	32,2	11,4	1 287	12,6	40,9	38,4	7,8
Ústí nad Orlicí	1 041	2,3	24,0	48,4	25,2	1 182	2,3	15,9	60,2	21,7
Svitavy	1 047	3,7	39,2	39,4	17,5	1 020	3,5	21,1	57,0	18,3
Vysoké Mýto	1 258	2,7	44,0	36,1	17,1	763	4,1	29,5	48,8	17,2
Česká Třebová	1 034	2,7	41,1	44,1	12,0	488	4,5	28,5	49,8	17,2
Přelouč	710	6,8	38,3	38,5	16,3	772	9,2	38,7	39,9	11,9
Polička	733	3,4	49,2	35,5	11,6	647	3,7	36,9	47,6	11,7
Hlinsko	575	3,8	43,3	38,3	14,6	567	4,9	33,9	47,4	13,2
Letohrad	540	2,4	38,7	43,5	15,4	507	4,5	36,5	45,4	13,4
Žamberk	517	3,1	43,9	36,6	16,2	497	5,0	21,9	50,1	22,7
Moravská Třebová	507	4,7	40,2	36,9	17,9	430	5,6	35,6	44,0	14,9
Choceň	467	4,3	45,4	33,4	16,5	380	4,5	31,1	47,6	16,6
Holice	322	1,6	40,7	39,8	17,7	282	6,4	23,8	47,5	22,0
Jevíčko	275	4,7	54,5	27,3	13,5	276	6,5	37,0	44,9	11,2
Slatiňany	293	3,4	51,2	32,1	13,3	222	3,6	36,9	41,4	18,0

¹⁾ vč. nástavbového

**Do Lanškrouna
dojíždějí ženy s nižší
kvalifikací**

Nekvalifikované a vyučené ženy měly nejvyšší podíl mezi dojíždějícími do Lanškrouna, podíl dojíždějících žen s maturitou a s vysokoškolským vzděláním zde byl mezi vybranými centry nejnižší.

5. Dojížd'ka podle odvětví ekonomické činnosti

**Nejvyšší podíl
dojíždějících směřuje
do průmyslu
v Lanškrouně,
Letohradě a Přelouči**

Mezi centry dojížd'ky jsou značné rozdíly ve struktuře dojíždějících z hlediska odvětví ekonomické činnosti. K městům s výraznou dojížd'kou do průmyslu se v roce 2011 řadil Lanškroun, Letohrad a Přelouč, v roce 2001 k nim patřilo i Jevíčko a Hlinsko. Pro Poličku, Slatiňany a Vysoké Mýto je charakteristický vysoký podíl dojíždějících do stavebních firem, přitom v roce 2001 byla na předních místech Litomyšl, Chrudim a Moravská Třebová. Do odvětví obchod a opravy motorových vozidel směřuje, obdobně jako v roce 2001, nejvyšší podíl dojíždějících do Svitav a do odvětví doprava a skladování do České Třebové.

Tab. 4 Dojíždějící do zaměstnání do vybraných center dojížd'ky podle odvětví

Kraj, centrum dojížd'ky	Dojíždějící do obce celkem	Dojíždějící podle vybraných odvětví ekonomické činnosti (%)						
		průmysl	stavebnictví	obchod a opravy motorových vozidel	doprava a skladování	veřejná správa	vzdělávání	zdravotní a sociální péče
Kraj celkem	54 072	38,1	4,8	9,5	6,5	7,0	6,5	7,5
Pardubice	12 799	26,0	5,4	9,8	7,5	11,7	5,7	7,3
Chrudim	3 501	20,0	5,1	11,4	4,7	13,3	6,5	11,3
Litomyšl	2 556	35,0	6,2	9,6	3,4	3,8	6,3	14,3
Lanškroun	2 519	69,0	3,3	6,7	2,2	1,6	3,9	2,3
Ústí nad Orlicí	2 223	21,8	4,7	10,1	4,4	17,7	7,5	17,6
Svitavy	2 067	25,3	4,8	17,0	4,3	12,7	5,9	11,6
Vysoké Mýto	2 021	47,4	6,5	11,8	3,7	3,7	5,0	5,1
Česká Třebová	1 522	35,2	2,7	6,3	31,3	2,6	5,1	3,4
Přelouč	1 482	56,1	3,0	6,5	3,7	6,1	5,0	8,6
Polička	1 380	48,3	7,8	8,1	2,9	3,1	6,7	8,3
Hlinsko	1 142	50,2	6,0	10,3	5,5	4,6	3,6	5,8
Letohrad	1 047	63,3	2,4	7,6	6,0	2,1	5,4	1,6
Žamberk	1 014	26,6	5,1	12,1	12,2	7,4	8,7	10,6
Moravská Třebová	937	47,0	3,8	9,9	4,2	8,4	7,6	6,4
Choceň	847	48,2	3,5	9,4	10,2	2,0	7,1	4,5
Holice	604	47,5	3,6	8,6	3,8	6,3	12,9	5,5
Jevíčko	551	46,1	6,0	6,5	5,1	0,9	4,7	12,0
Slatiňany	515	36,5	6,8	11,7	8,5	1,9	6,0	15,7

**V Ústí nad Orlicí téměř
pětina dojíždějících
pracuje ve veřejné
správě**

V oblasti veřejné správy zůstává nejvyšší podíl dojíždějících do měst, ve kterých dříve sídlily okresní úřady. Nejnižší podíly v tomto odvětví byly v roce 2011 mezi dojíždějícími do měst, která nejsou sídly správních obvodů ORP a do Lanškrouna. Dojížd'ku do Holic a Žamberka charakterizuje nadprůměrný podíl dojíždějících do vzdělávacích institucí. Podíl zdravotnictví a sociální péče byl mezi dojíždějícími v roce 2011 nadprůměrný v Ústí nad Orlicí, Slatiňanech a v Litomyšli.

6. Dojížd'ka podle použitého dopravního prostředku

**Vnitroobecní dojížd'ka
do zaměstnání
se na celkové vyjížd'ce
nejvýrazněji podílí
v Pardubicích,
Lanškrouně
a Svitavách**

V předcházejících oddílech byla pozornost věnována pouze dojížd'ce přes hranice obcí. Velký význam má i dojížd'ka uvnitř jednotlivých obcí. K dispozici jsou data o jejím rozsahu, používaném dopravním prostředku a u osob cestujících v rámci obce přes hranice základních sídelních jednotek též o čase stráveném cestou do zaměstnání. V kraji z celkového počtu 91 tisíc dojíždějících do zaměstnání cestovalo v roce 2011 za prací v rámci obce 37 tisíc osob. Nejvíce – 13 992 – jich dojíždělo v Pardubicích. Následovala Chrudim s 2 254 a Svitavy s 1 901 dojíždějícími. Mezi 24 městy s nejvyšším počtem dojíždějících do zaměstnání v rámci obce jsou všechna vybraná centra dojížd'ky (navíc Skuteč, Králíky, Třemošnice, Jablonné nad Orlicí, Heřmanův Městec a Bystré), přitom na prvních 16 místech jsou centra, která jsou největší i z hlediska meziobecní dojížd'ky; zaostává pouze Jevíčko a Slatiňany. Význam vnitroobecní dojížd'ky lze doložit jejím podílem na celkovém počtu vyjíždějících do zaměstnání. Při celokrajském podílu 41 % je její podíl v Moravské Třebové 53 %, v Pardubicích 52 %, v České Třebové 49 % a ve Svitavách 48 %, zatímco ve Slatiňanech pouze 22 %.

Tab. 5 Dojíždka do zaměstnání ve vybraných centrech dojíždky podle pohlaví

Kraj, centrum dojíždky	Dojíždějící v rámci obce a z ostatních obcí			z toho v rámci obce			Podíl vnitroobecní dojíždky (%)		
	celkem	muži	ženy	celkem	muži	ženy	celkem	muži	ženy
Kraj celkem	91 100	47 058	44 042	37 028	17 097	19 931	40,6	36,3	45,3
Pardubice	26 791	13 931	12 860	13 992	6 752	7 240	52,2	48,5	56,3
Chrudim	5 785	2 696	3 089	2 284	929	1 355	39,5	34,5	43,9
Litomyšl	4 048	1 969	2 079	1 492	650	842	36,9	33,0	40,5
Lanškroun	3 741	1 852	1 889	1 222	620	602	32,7	33,5	31,9
Ústí nad Orlicí	3 492	1 571	1 921	1 269	530	739	36,3	33,7	38,5
Svitavy	3 968	1 866	2 102	1 901	819	1 082	47,9	43,9	51,5
Vysoké Mýto	3 278	1 889	1 389	1 257	631	626	38,3	33,4	45,1
Česká Třebová	2 977	1 789	1 188	1 455	755	700	48,9	42,2	58,9
Přelouč	2 144	991	1 153	662	281	381	30,9	28,4	33,0
Polička	2 426	1 193	1 233	1 046	460	586	43,1	38,6	47,5
Hlinsko	1 991	972	1 019	849	397	452	42,6	40,8	44,4
Letohrad	1 610	808	802	563	268	295	35,0	33,2	36,8
Žamberk	1 527	741	786	513	224	289	33,6	30,2	36,8
Moravská Třebová	1 995	972	1 023	1 058	465	593	53,0	47,8	58,0
Choceň	1 449	736	713	602	269	333	41,5	36,5	46,7
Holice	1 061	527	534	457	205	252	43,1	38,9	47,2
Jevíčko	765	367	398	214	92	122	28,0	25,1	30,7
Slatiňany	664	357	307	149	64	85	22,4	17,9	27,7

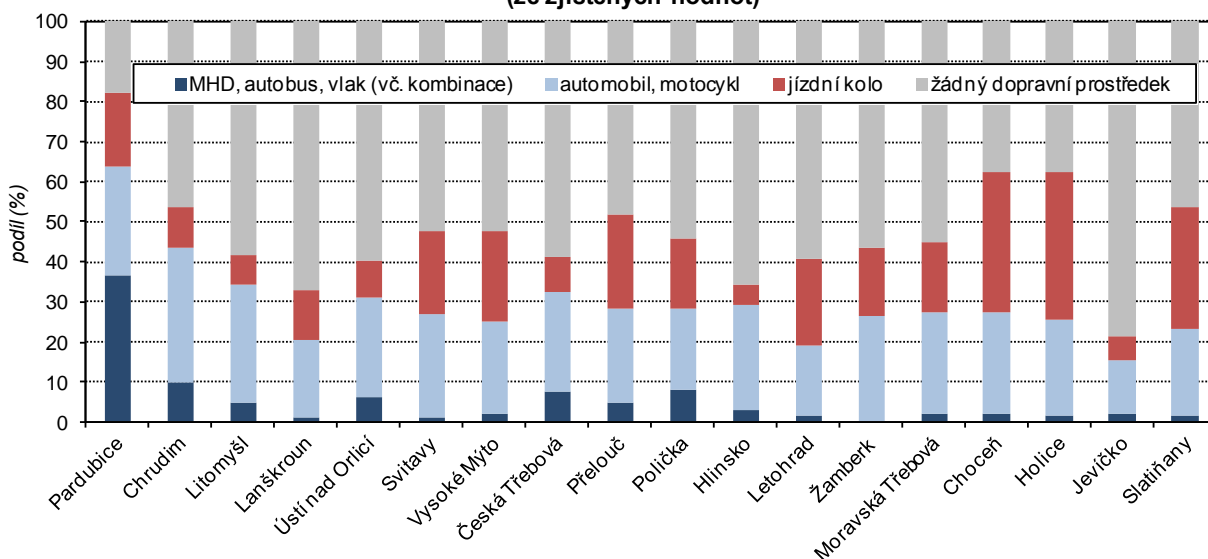
Muži častěji dojíždějí do zaměstnání do jiných obcí, ženy v rámci obce

Ve všech největších centrech dojíždky v kraji s výjimkou Lanškrouna je mezi ženami podíl vnitroobecní dojíždky vyšší než mezi muži. Nejvyšší podíl je u žen v České Třebové, Moravské Třebové, Pardubicích a Svítavách, u mužů se za Pardubice řadí Moravská Třebová a Svítavy. Vyšší počet pracovních míst vhodných pro ženy vede v Chrudimi k tomu, že je podíl dojíždějících mužů v rámci obce o 17 procentních bodů nižší než podíl žen.

Nejčastějším způsobem dopravy do zaměstnání v rámci obce je pěší docházka (s výjimkou Pardubic)

Při vnitroobecní dojíždce do zaměstnání je jen velmi málo využívána veřejná doprava. Výjimku tvoří krajské město, ve kterém hromadnou dopravou cestuje více než třetina dojíždějících (36 %). Soukromá motorová vozidla využívají nejčastěji k cestě za prací v Chrudimi (34 %), v ostatních městech je to většinou čtvrtina dojíždějících. Méně než pětina dojíždějících cestuje automobilem či na motocyklu pouze v Jevíčku, Letohradě a Lanškrouně. Jízdní kolo je nejrozšířenější k cestě za prací v Holicích (37 %) a v Choceň (35 %), nejméně v Hlinsku (5 %) a v Jevíčku (6 %). Pěší chůze je nejvíce využívána v Jevíčku (79 % osob), v Lanškrouně (67 %) a v Hlinsku (66 %). Naproti tomu pěšky dochází do zaměstnání v Pardubicích pouze 18 % osob.

Graf 1 Dojíždějící do zaměstnání v rámci obce podle použitého dopravního prostředku (ze zjištěných hodnot)

Při meziobecní dojížděcí je nejčastěji k cestě využíván osobní automobil

Nejrozšířenějším dopravním prostředkem pro cesty do zaměstnání mezi obcemi Pardubického kraje je osobní automobil, v roce 2011 jej využívalo (samostatně nebo v kombinaci) 70 % dojíždějících. Sdílení automobilu více dojíždějícími je poměrně málo rozšířené – pouze jeden ze šesti dojíždějících automobilem je spolucestující osoba. Nejvyšší podíl dojíždějících využívá automobil k cestě do Slatiňan, Chrudimi a Vysokého Mýta. Nejméně je automobil používán k cestám do Lanškrouna a České Třebové. Muži – řidiči nejčastěji cestují automobilem do Chrudimi (74,3 % ze všech dojíždějících mužů), Hlinska (73,9 %) a Holic (72,7 %), jako spolucestující do Jevíčka (16,0 %), Vysokého Mýta (15,4 %) a Litomyšle (14,6 %). Ženy – řidičky nejvíce využívají automobil k cestě do Slatiňan (63,1 %), Chrudimi (62,7 %) a Hlinska (58,5 %), jako spolucestující do Moravské Třebové (18,4 %) a Letohradu (18,3 %).

Tab. 6 Dojíždějící do zaměstnání do vybraných center dojížděky podle použitého dopravního prostředku

Kraj, centrum dojížděky	Dojíždějící do obce celkem	z toho použitý dopravní prostředek (samostatně nebo v kombinaci) (%)						
		autobus	MHD	automobil - řidič	automobil - spolucestující	vlak	kolo	motocykl
Kraj celkem	54 072	21,3	3,9	58,5	11,7	9,2	9,3	1,4
Pardubice	12 799	17,2	11,3	57,9	9,7	15,3	7,9	1,0
Chrudim	3 501	20,1	2,1	68,6	10,1	5,3	5,4	0,6
Litomyšl	2 556	33,5	0,5	54,1	15,2	1,4	5,4	1,1
Lanškroun	2 519	48,5	0,5	38,1	10,4	3,1	7,6	1,0
Ústí nad Orlicí	2 223	30,7	1,3	54,5	10,6	14,4	8,0	0,7
Svitavy	2 067	30,6	0,5	57,8	11,3	9,4	4,8	0,6
Vysoké Mýto	2 021	22,9	0,3	62,4	16,1	9,4	6,6	1,2
Česká Třebová	1 522	17,7	1,8	45,2	7,4	37,1	10,4	1,7
Přelouč	1 482	15,9	3,2	57,4	12,9	17,9	9,1	0,9
Polička	1 380	34,0	0,4	50,1	13,6	5,9	9,2	1,3
Hlinsko	1 142	30,1	0,2	60,2	12,3	4,5	3,8	0,6
Letohrad	1 047	30,0	0,7	49,5	13,2	17,1	10,7	1,9
Žamberk	1 014	22,8	1,0	61,0	10,9	6,6	9,9	1,7
Moravská Třebová	937	26,9	0,3	57,4	14,7	1,7	6,7	1,2
Choceň	847	9,0	0,8	61,0	11,9	16,8	15,1	2,4
Holice	604	18,7	0,7	66,1	10,3	4,8	12,1	1,2
Jevíčko	551	37,0	0,4	49,9	14,9	0,2	6,5	0,4
Slatiňany	515	13,4	0,6	67,0	12,8	2,7	14,0	2,1

Autobus je častěji využíván na východě kraje, vlak zejména k cestě do měst na hlavní trati Ostrava - Praha

Z veřejných dopravních prostředků je v kraji nejčastěji využíván autobus (21,3 % dojíždějících), vlakem za prací dojíždí necelá desetina osob. Autobusovou dopravu využívají častěji dojíždějící na východě kraje, především k cestám do Lanškrouna, Jevíčka, Poličky a Litomyšle. Podíl žen dojíždějících autobusem je u většiny center dojížděky více než dvojnásobný oproti podílu mužů. Nejvyšší podíl osob cestujících za prací vlakem je do České Třebové, Přelouče, Letohradu, Chocně, Pardubic a Ústí nad Orlicí. S výjimkou Letohradu jde o města ležící na páteřní železniční trati Ostrava – Praha s hustou a rychlou osobní dopravou. Zanedbatelný je podíl dojíždějících vlakem do Litomyšle a Jevíčka (osobní doprava do Jevíčka byla v posledních letech zrušena). Významné postavení vlaku při dojíždění mužů do České Třebové je patrné z toho, že se podíl dojíždějících vlakem (41,0 %) nejvíce blíží podílu dojíždějících automobilem z pozice řidiče (47,7 %). Dvakrát vyšší podíl žen využívajících MHD v porovnání s muži je dán především rozdílným využíváním dopravních prostředků při cestách do krajského města; muži zde častěji než ženy jezdí automobilem jako řidiči, vlakem či na kole, ženy častěji než muži využívají MHD, autobus, popřípadě automobil jako spolucestující. Podíl dojíždějících do jiné obce do zaměstnání na jízdním kole je v kraji srovnatelný s podílem dojíždějících vlakem. Nejrozšířenější je tento ekologický způsob dopravy k cestě do Chocně a Slatiňan. Mezi muži je kolo oblíbené i při dojíždění do Holic a Letohradu. Nejméně se na kole cestuje za prací do Hlinska a Svitav.

Podíl dojíždějících automobilem se oproti roku 2001 téměř zdvojnásobil

Oproti stavu v roce 2001 se téměř zdvojnásobil podíl osob dojíždějících do zaměstnání osobním automobilem, téměř na polovinu poklesl podíl osob cestujících autobusem a o polovinu poklesl podíl dojíždějících vlakem. Rychleji rostl podíl osob cestujících za prací automobilem jako řidič. Zatímco se

například v roce 2001 podíl dojíždějících používajících automobil jako řidič téměř nelišil od podílu spolucestujících, tak v roce 2011 byl podíl řidičů 3,7krát vyšší. Téměř beze změny zůstal podíl osob dojíždějících za prací na kole. Snížení podílu bylo sice zaznamenáno u Pardubic, naproti tomu vzrostl podíl osob využívajících kolo k cestě do Chocně.

7. Dojíždka podle času stráveného dojíždkou

Čas strávený dojíždkou se počítá „ode dveří bydliště ke dveřím pracoviště“

Za čas strávený dojíždkou považujeme dobu, kterou průměrně stráví dojíždějící (docházející) osoba jednou cestou do nebo ze zaměstnání (tzv. ode dveří ke dveřím). Pro výpočet průměrného času stráveného na cestě byl použit vážený průměr, kde vahou byl počet dojíždějících v příslušné časové kategorii vztážený ke středu časového intervalu. Podobně jako v předcházejícím oddíle jsou k dispozici i data o době, kterou stráví dojíždkou do zaměstnání osoba, jejíž pracoviště je ve stejné obci jako bydliště (nejde však o všechny osoby dojíždějící v rámci obce bydliště, ale pouze o osoby pracující v jiné základní sídelní jednotce než je jejich obvyklé bydliště, popř. místo pracoviště není v obci bydliště blíže lokalizováno).

Vnitroobecní dojíždka je s výjimkou Pardubic většinou kratší než 15 minut

Data o vnitroobecní dojíždce v jednotlivých centrech dojíždky jsou uvedena v tabulce 5 přílohy. Průměrná doba cesty do zaměstnání v rámci obce se v jednotlivých centrech dojíždky pohybuje mezi 10 a 13 minutami, delší je v krajském městě (18 minut), České Třebové (15 minut) a Chrudimi (14 minut). Poměrně malý rozdíl souvisí s tím, že ve větších centrech je čtenější cesta za prací osobním automobilem, v menších centrech se častěji chodí pěšky.

Tab. 7 Dojíždějící do zaměstnání do vybraných center dojíždky podle času stráveného dojíždkou

Kraj, centrum dojíždky	Dojíždějící do obce celkem	z toho podle času stráveného dojíždkou (%)					
		do 14 minut	15 - 29 minut	30 - 44 minut	45 - 59 minut	60 - 89 minut	90 minut a více
Kraj celkem	54 072	25,8	43,6	16,6	7,1	3,5	2,1
Pardubice	12 799	10,4	40,8	23,7	12,5	7,4	3,9
Chrudim	3 501	20,9	48,1	17,9	6,9	2,8	2,3
Litomyšl	2 556	27,0	50,8	13,9	4,6	1,3	1,3
Lanškroun	2 519	23,5	36,4	21,2	11,6	4,5	1,3
Ústí nad Orlicí	2 223	20,1	47,8	19,4	7,4	3,1	1,2
Svitavy	2 067	19,4	52,6	15,9	6,5	3,0	1,6
Vysoké Mýto	2 021	25,1	47,4	17,6	5,8	2,3	1,1
Česká Třebová	1 522	19,9	39,5	18,7	9,7	5,9	5,5
Přelouč	1 482	25,8	46,1	16,7	5,9	2,3	1,1
Polička	1 380	30,6	49,4	12,2	4,1	2,0	0,7
Hlinsko	1 142	36,3	44,3	12,1	3,4	1,8	1,4
Letohrad	1 047	29,3	48,8	14,1	4,7	1,3	1,1
Žamberk	1 014	33,1	43,0	13,4	5,2	2,2	2,2
Moravská Třebová	937	28,4	49,7	13,8	4,3	1,1	1,6
Choceň	847	29,5	44,2	15,7	6,7	1,9	0,9
Holice	604	33,4	44,7	14,1	2,3	1,5	2,3
Jevíčko	551	46,1	35,9	9,4	4,9	1,3	0,4
Slatiňany	515	42,5	43,1	8,3	2,7	1,4	1,4

Déle než 60 minut se nejčastěji dojíždí do České Třebové a Pardubic

Při meziobecní dojíždce trvá dojíždějícím jedna cesta do zaměstnání do centra dojíždky nejčastěji 15 – 29 minut, pouze u dojíždějících do Jevíčka převažuje kratší doba (do 14 minut). Déle než 1 hodinu cestuje do obcí v kraji 5,6 % dojíždějících. Výrazně nadprůměrný podíl dojíždějících déle než 60 minut byl v České Třebové a v Pardubicích. To se u těchto měst projevilo i delší průměrnou dobou dojíždky, která přesahovala 30 minut (Pardubice 35,5 min., Česká Třebová 32,9 min. při krajském průměru 26,8 min.). Naproti tomu necelých 20 minut trvala v průměru dojíždějícím cesta do Jevíčka a 20 minut též cesta do Slatiňan. Přestože ženy častěji cestují do zaměstnání pomalejší veřejnou dopravou, trvá jim cesta v průměru kratší dobu než mužům (v kraji o 2 minuty). Příčinou je to, že cestují na kratší vzdálenosti. Největší rozdíl mezi průměrnou dobou cesty do zaměstnání mezi muži a ženami je u dojíždějících do České Třebové (6 minut), následuje Chrudim a Žamberk (více než 3 minuty). Jediným větším centrem dojíždky v kraji, do kterého cestují

v průměru déle ženy než muži, je Lanškroun (o 2,5 minuty). Mezi dojíždějícími jsou zde více zastoupeny ženy cestující 45 – 89 minut.

Průměrná doba cesty za prací se zkracuje

Častější využívání automobilu vedlo k tomu, že se oproti roku 2001 zkrátila průměrná doba cesty do zaměstnání o cca 4 minuty, přitom u cest do Ústí nad Orlicí o 7 minut, do Svitav o 6 minut, Lanškrouna a Pardubic o 5 minut.

8. Saldo dojížděky do zaměstnání

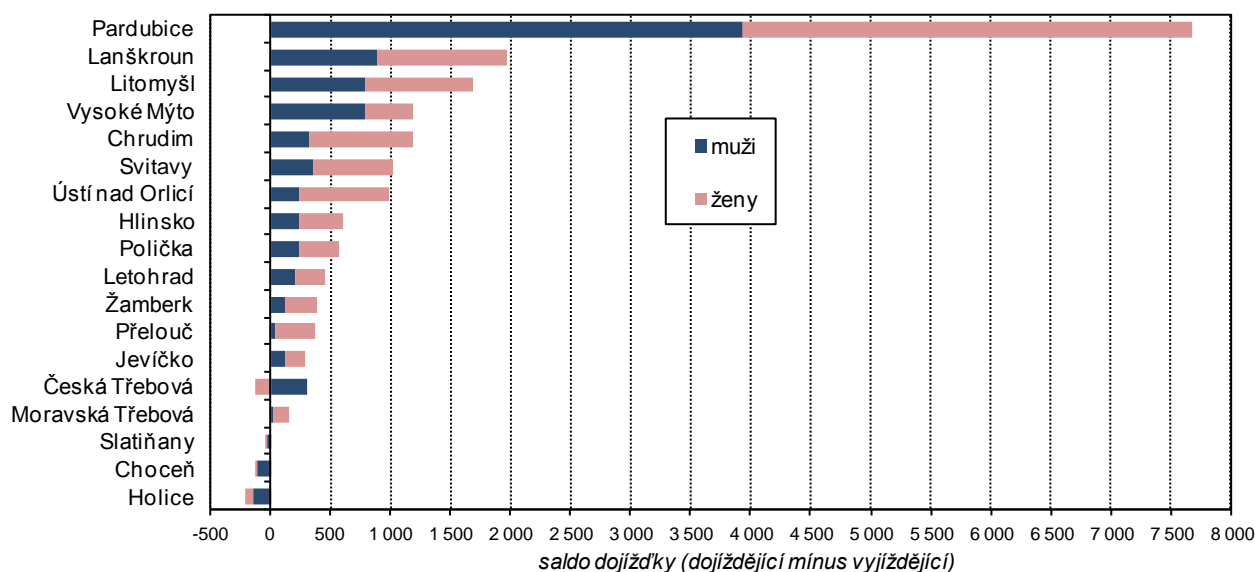
Kladné saldo dojížděky má v kraji 39 obcí, z toho u 20 je větší než 100 osob

Odečtením počtu vyjíždějících z obce od počtu dojíždějících do obce získáme saldo dojížděky, tzn., že kladné saldo je v obcích s převažující dojížděkou nad vyjížděkou. V Pardubickém kraji bylo v roce 2011 ze 451 obcí celkem 39 obcí s kladným saldem dojížděky do zaměstnání, z toho u 20 obcí bylo toto saldo větší než 100 osob. Kromě 15 center dojížděky, jež patří mezi vybraná centra, kterým se věnuje tento příspěvek, jsou to ještě Rybitví, Libchavy, Staré Hradiště, Jablonné nad Orlicí a Linhartice. Dominantním centrem dojížděky s nejvyšším saldem dojížděky je krajské město, jehož kladné saldo je čtyřikrát větší než saldo v pořadí druhého Lanškrouna. Naproti tomu záporné saldo Holic souvisí s častou vyjížděkou do Pardubic (322 osob); obdobně je u Choceň příčinou vyjížděka do nedalekého Vysokého Mýta (286 osob) a u Slatiňan vyjížděka do blízké Chrudimi (282 osob).

Tab. 8 Bilance dojížděky do zaměstnání vybraných center dojížděky podle pohlaví

	Dojíždějící do centra			Vyjíždějící z centra			Saldo dojížděky		
	celkem	muži	ženy	celkem	muži	ženy	celkem	muži	ženy
Pardubice	12 799	7 179	5 620	5 121	3 260	1 861	7 678	3 919	3 759
Chrudim	3 501	1 767	1 734	2 325	1 455	870	1 176	312	864
Litomyšl	2 556	1 319	1 237	873	532	341	1 683	787	896
Lanškroun	2 519	1 232	1 287	559	343	216	1 960	889	1 071
Ústí nad Orlicí	2 223	1 041	1 182	1 236	805	431	987	236	751
Svitavy	2 067	1 047	1 020	1 045	691	354	1 022	356	666
Vysoké Mýto	2 021	1 258	763	833	478	355	1 188	780	408
Česká Třebová	1 522	1 034	488	1 357	738	619	165	296	-131
Přelouč	1 482	710	772	1 112	679	433	370	31	339
Polička	1 380	733	647	818	493	325	562	240	322
Hlinsko	1 142	575	567	546	340	206	596	235	361
Letohrad	1 047	540	507	597	344	253	450	196	254
Žamberk	1 014	517	497	629	399	230	385	118	267
Moravská Třebová	937	507	430	793	495	298	144	12	132
Choceň	847	467	380	977	579	398	-130	-112	-18
Holice	604	322	282	826	474	352	-222	-152	-70
Jevíčko	551	275	276	266	157	109	285	118	167
Slatiňany	515	293	222	560	320	240	-45	-27	-18

Graf 2 Saldo dojížděky do zaměstnání podle pohlaví ve vybraných centrech dojížděky

Poznámka: Centra dojížděky jsou řazena podle velikosti salda.

Větší saldo dojížd'ky mužů než žen je v Pardubicích, České Třebové a Vysokém Mýtě

Pouze u třech z 18 sledovaných center dojížd'ky je saldo dojížd'ky mužů vyšší než žen (Pardubice, Vysoké Mýto a Česká Třebová; zde je dokonce saldo mužů kladné a žen záporné). K těmto centrům lze ještě přiřadit čtyři další obce s kladným saldem dojížd'ky větším než 100 osob, a to Libchavy (12. nejvyšší kladné saldo dojížd'ky mužů), dále Staré Hradiště, Rybitví a Linhartice. Výrazně vyšší kladné saldo dojížd'ky žen v porovnání s muži má Chrudim (552 osob), Ústí nad Orlicí (515 osob), Svitavy (310 osob) a Přelouč (308 osob).

Větší saldo celkové než denní dojížd'ky je v Pardubicích, Lanškrouně a Litomyšli

Pořadí center dojížd'ky podle salda denní dojížd'ky se příliš neliší od pořadí z hlediska celkového salda dojížd'ky (maximálně jedno pořadové místo). Pouze ve třech centrech (ze souboru 18 vybraných) je celkové saldo dojížd'ky větší než saldo denní dojížd'ky (v Pardubicích o 789, v Lanškrouně o 555 a v Litomyšli o 218 osob). Jak bylo uvedeno výše, v Lanškrouně tato skutečnost pravděpodobně souvisí s tím, že část respondentů pracující v turnusových směnách nesprávně uvedla frekvenci dojížd'ky. Vyšší saldo denní dojížd'ky bylo zjištěno především u center na jihovýchodě kraje (Moravská Třebová o 124, Polička o 99 a Svitavy o 95 osob). Příčinou je velká vzdálenost těchto měst od významných center dojížd'ky.

Nejvíce převažuje dojížd'ka starších pracovníků nad vyjížd'kou v České Třebové

Obdobně, jako je věková skupina 30 – 39 let nejvíce zastoupena mezi dojíždějícími do zaměstnání, má tato věková kategorie největší saldo dojížd'ky ve většině vybraných center v kraji. Výjimku tvoří Česká Třebová s největším kladným saldem dojíždějících ve věku 50 – 59 let a Svitavy, Polička, Letohrad a Jevíčko s největší převahou dojíždějících nad vyjíždějícími ve věku 40 – 49 let. Kladné saldo dojížd'ky má v této věkové kategorii i Choceň a Holice, ačkoli je v těchto obcích celkové saldo dojížd'ky záporné.

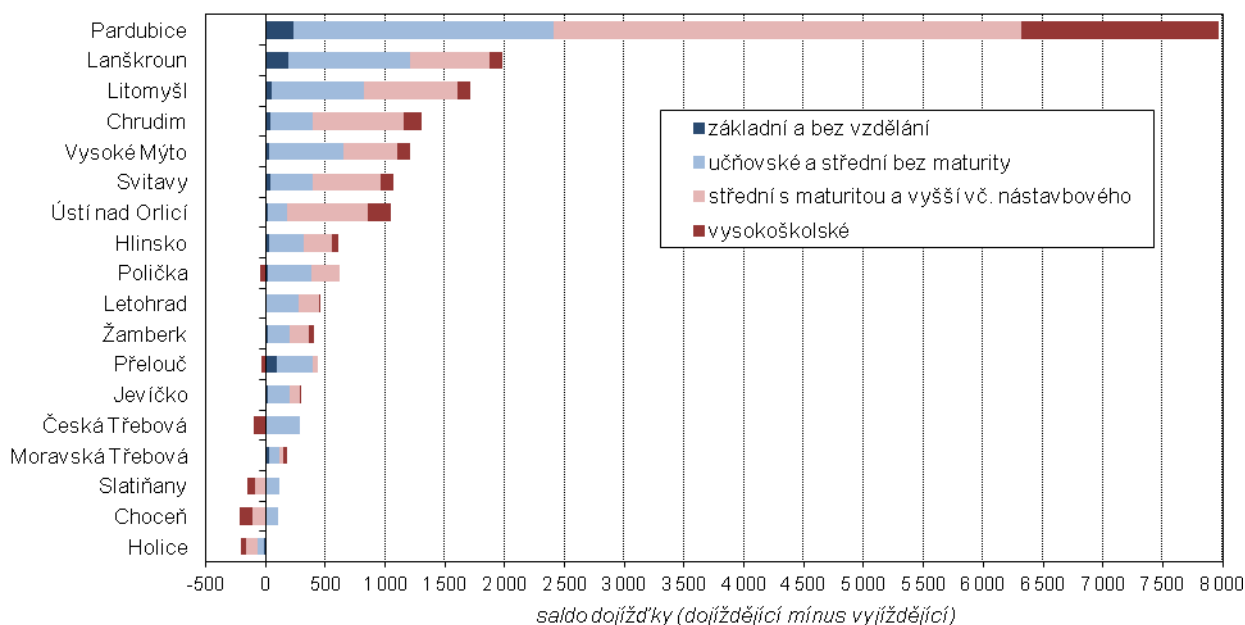
Tab. 9 Saldo dojížd'ky do zaměstnání vybraných center dojížd'ky podle pohlaví a věku

Kraj, centrum dojížd'ky	Saldo dojížd'ky celkem	z toho žen	Saldo dojížd'ky podle věku						Saldo denní dojížd'ky
			15 - 24 let	25 - 29 let	30 - 39 let	40 - 49 let	50 - 59 let	60 let a více	
Kraj celkem	-6 931	-2 321	-715	-1 619	-2 713	-1 097	-678	-84	-4 134
Pardubice	7 678	3 759	710	1 078	2 543	1 904	1 338	188	6 889
Chrudim	1 176	864	130	188	481	180	204	33	1 187
Litomyšl	1 683	896	133	150	621	499	274	18	1 465
Lanškroun	1 960	1 071	202	236	620	496	375	34	1 405
Ústí nad Orlicí	987	751	66	117	334	273	206	14	997
Svitavy	1 022	666	91	141	259	326	215	5	1 117
Vysoké Mýto	1 188	408	127	120	415	292	233	15	1 216
Česká Třebová	165	-131	-41	-119	46	76	188	26	171
Přelouč	370	339	42	-4	128	125	90	0	408
Polička	562	322	45	24	175	177	138	9	661
Hlinsko	596	361	-6	40	203	191	158	16	628
Letohrad	450	254	65	26	156	174	21	14	509
Žamberk	385	267	23	20	121	106	120	10	388
Moravská Třebová	144	132	-15	-13	70	62	58	-8	268
Choceň	-130	-18	-38	-43	-44	4	-5	9	-60
Holice	-222	-70	-11	-74	-126	24	-17	-4	-135
Jevíčko	285	167	6	22	70	96	83	14	310
Slatiňany	-45	-18	6	-23	-26	-2	8	-4	-12

Středoškoláci s maturitou mají dominantní podíl na saldu dojížd'ky v bývalých okresních městech a v Litomyšli

Z hlediska vzdělanostní struktury lze vybraná největší centra dojížd'ky v kraji rozdělit na 4 skupiny. První skupinu tvoří bývalá okresní města (včetně krajského), u nichž je největší kladné saldo dojížd'ky u osob s úplným středním vzděláním s maturitou. To souvisí s přetrvávající administrativní funkcí těchto měst. K nim se řadí ještě tradiční kulturně historické centrum Litomyšl. Druhou skupinu tvoří centra dojížd'ky s významnou průmyslovou funkcí; zde je nejvyšší saldo u osob vyučených (Lanškroun, Vysoké Mýto, Polička, Přelouč, Hlinsko, Letohrad, Žamberk a Jevíčko). Do 3. skupiny lze zařadit centra, která mají kladné saldo u dojížd'ky osob se základním vzděláním a vyučených, záporné saldo u středoškolsky a vysokoškolsky vzdělaných osob (Choceň, Slatiňany), částečně sem patří i Česká Třebová, Přelouč a Polička se záporným saldem vysokoškoláků. Mezi nevyhraněná centra lze zařadit Moravskou Třebovou (ve všech vzdělanostních kategoriích s nevýrazným kladným saldem) a Holice (ve všech kategoriích se záporným saldem).

Graf 3 Saldo dojížděky do zaměstnání podle nejvyššího ukončeného vzdělání ve vybraných centrech dojížděky (ze zjištěných hodnot)

Poznámka: Centra dojížděky jsou řazena podle velikosti salda.

Na rozdíl od mužů mají ženy – vysokoškolačky v Chrudimi a Žamberku kladné saldo dojížděky

Výraznější rozdíly v saldu dojížděky podle vzdělání mezi muži a ženami byly v roce 2011 v Chrudimi a v Žamberku, kde převažovala dojížděka vysokoškolsky vzdělaných žen nad vyjížděkou, u mužů tomu bylo naopak. Obdobná situace u středoškolsky vzdělaných osob byla v Přelouči a v Moravské Třebové.

Tab. 10 Saldo dojížděky do zaměstnání do vybraných center dojížděky podle odvětví

Kraj, centrum dojížděky	Saldo dojížděky celkem	Saldo dojížděky podle vybraných odvětví ekonomické činnosti						
		průmysl	stavebnictví	obchod a opravy motorových vozidel	doprava a skladování	veřejná správa	vzdělávání	zdravotní a sociální péče
Kraj celkem	-6 931	-874	-530	-620	-542	-781	-278	-453
Pardubice	7 678	2 027	451	738	627	935	428	597
Chrudim	1 176	77	50	176	14	241	63	238
Litomyšl	1 683	645	118	179	39	33	63	291
Lanškroun	1 960	1 535	58	113	10	9	57	24
Ústí nad Orlicí	987	-10	61	159	-21	308	73	325
Svitavy	1 022	147	61	284	11	169	38	179
Vysoké Mýto	1 188	703	81	171	26	17	30	20
Česká Třebová	165	97	-8	-12	341	-80	-25	-83
Přelouč	370	417	-4	18	-15	-27	16	53
Polička	562	372	63	49	-5	-37	25	48
Hlinsko	596	371	51	77	27	15	3	24
Letohrad	450	495	-7	35	5	-32	17	-40
Žamberk	385	30	23	71	71	29	44	77
Moravská Třebová	144	111	-5	34	-16	18	24	17
Choceň	-130	108	-27	-3	9	-59	-4	-41
Holice	-222	48	-20	-62	-41	-25	30	-31
Jevíčko	285	152	18	16	16	-14	4	36
Slatiňany	-45	65	5	-2	13	-55	-8	26

Ve dvou třetinách center má dominantní kladné saldo průmysl

Ve třinácti z 18 center dojížděky má největší kladné saldo dojížděky průmyslové odvětví, přitom největší je v Pardubicích, Lanškrouně, Vysokém Mýtě, Litomyšli a Letohradě. Zdravotní a sociální péče je dominantním odvětvím pro dojíždějící do Ústí nad Orlicí a Žamberka. Jediným odvětvím, ve kterém výrazně převažují dojíždějící nad vyjíždějícími v České Třebové je podle očekávání doprava a skladování. Chrudim má největší kladné saldo dojížděky ve veřejné správě a Svítavy v obchodě a opravách motorových vozidel.

9. Obsazená pracovní místa

Téměř čtvrtina pracovních míst se koncentruje do krajského města

Důležitost jednotlivých center dojížděky z hlediska zaměstnanosti v regionu lze odvodit od počtu obsazených pracovních míst v daném centru. Obecně se zjistí z počtu zaměstnaných osob bydlících v obci, od kterého se odečte počet osob z obce vyjíždějících do zaměstnání do jiných obcí a přičtou se osoby do centra za práci dojíždějící. Dominantní postavení má krajské město, které se na celkovém počtu obsazených pracovních míst v kraji podílí 23,0 %. Následuje s velkým odstupem Chrudim (5,4 %) a Svitavy (3,8 %). Mezi sledovanými centry mělo nejnižší podíl na obsazených pracovních místech kraje Jevíčko (0,7 %). S výjimkou Pardubic se oproti roku 2001 ve všech největších centrech dojížděky snížil podíl na obsazených pracovních místech kraje (nejvíce v Lanškrouně ze 4,4 % na 2,9 %). Částečně tento pokles ovlivnila ta skutečnost, že u cca třetiny zaměstnaných osob nebylo zjištěno, zda za práci dojíždějí a tudíž jejich pracovní místo bylo započteno v obci jejich bydliště. Z toho důvodu není tímto způsobem vhodné počítat obsazená pracovní místa v menších obcích.

Tab. 11 Obsazená pracovní místa ve vybraných centrech dojížděky podle pohlaví

	Obsazená pracovní místa			Obsazená pracovní místa na 1 000 zaměstnaných bydlících v centru dojížděky		
	celkem	muži	ženy	celkem	muži	ženy
Pardubice	49 434	26 408	23 026	1 184	1 174	1 195
Chrudim	11 654	5 865	5 789	1 112	1 056	1 175
Litomyšl	6 075	3 137	2 938	1 383	1 335	1 439
Lanškroun	6 299	3 242	3 057	1 452	1 378	1 539
Ústí nad Orlicí	7 063	3 502	3 561	1 162	1 072	1 267
Svitavy	8 187	4 132	4 055	1 143	1 094	1 197
Vysoké Mýto	6 731	3 779	2 952	1 214	1 260	1 160
Česká Třebová	6 635	3 791	2 844	1 026	1 085	956
Přelouč	4 512	2 343	2 169	1 089	1 013	1 185
Polička	4 430	2 314	2 116	1 145	1 116	1 179
Hlinsko	4 626	2 487	2 139	1 148	1 104	1 203
Letohrad	3 321	1 776	1 545	1 157	1 124	1 197
Žamberk	3 136	1 626	1 510	1 140	1 078	1 215
Moravská Třebová	4 437	2 306	2 131	1 034	1 005	1 066
Choceň	3 442	1 902	1 540	964	944	988
Holice	2 724	1 469	1 255	925	906	947
Jevíčko	1 432	741	691	1 248	1 189	1 319
Slatiňany	1 619	881	738	973	970	976

Nejvíce obsazených pracovních míst na tisíc bydlících zaměstnaných osob má Lanškroun, Litomyšl a Jevíčko

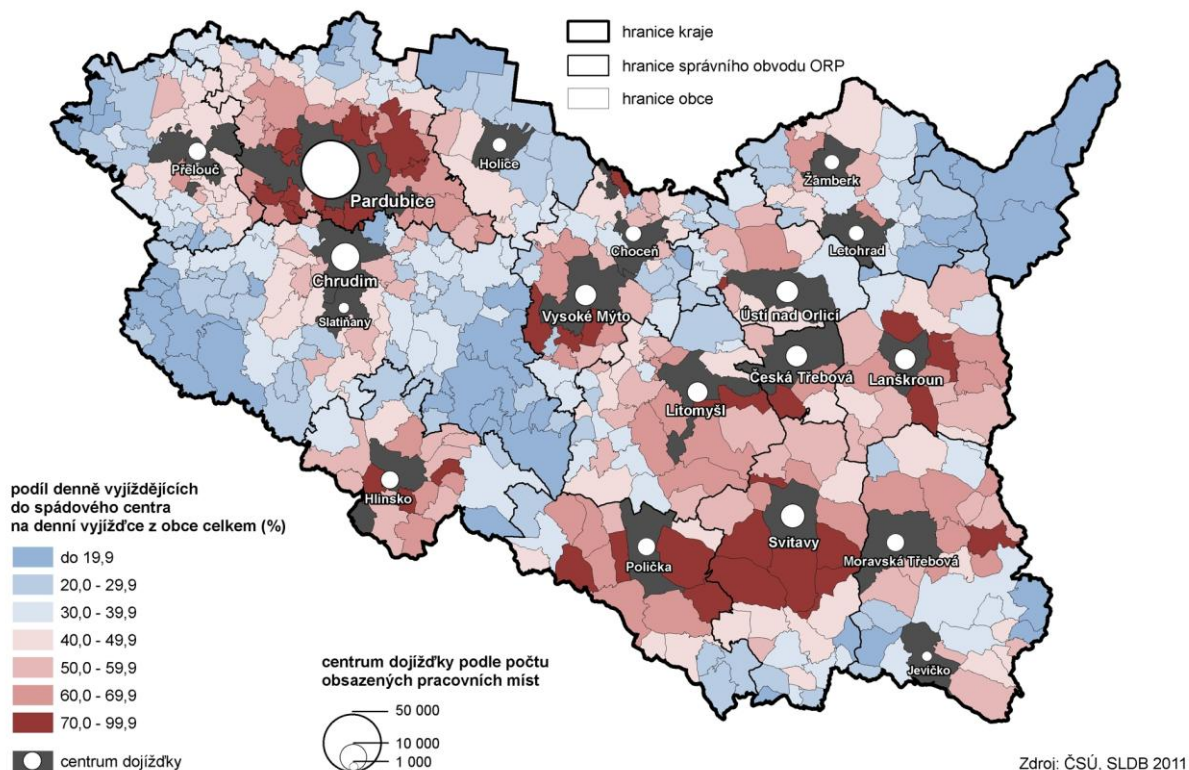
Obdobně jako v roce 2001 připadalo v Lanškrouně a v Jevíčku nejvíce obsazených pracovních míst v přepočtu na 1 000 zaměstnaných osob s bydlištěm v obci, k těmto městům se v roce 2011 ještě připojila Litomyšl. Méně pracovních míst než bydlících zaměstnaných osob bylo mezi vybranými centry dojížděky v roce 2011 zjištěno ve Slatiňanech, Chocni a v Holicích; míst obsazených ženami i v České Třebové. Naproti tomu pracovní místa převažovala nad počtem bydlících zaměstnaných osob v dalších 24 obcích, nejvíce v Zálší v okrese Ústí nad Orlicí (1 561 na tisíc bydlících zaměstnaných), v Trnávce v okrese Pardubice (1 466) a v Linharticích v okrese Svitavy (1 400), tedy v malých obcích s jedním větším zaměstnavatelem.

Do Pardubic směřuje dominantní proud denní dojížděky z 97 obcí kraje

Z následujícího kartogramu je patrná spjatost okolních obcí s vybranými centry dojížděky. U každé obce byl vypočten podíl denně vyjíždějících do jednotlivých center dojížděky na celkovém počtu denně vyjíždějících z obce. V případě, že dominantní proud denní dojížděky z obce směřoval jinam než do 18 vybraných center, tak byl vypočten největší podíl mezi vybranými centry. Z 97 obcí v kraji směřoval v roce 2011 dominantní proud denní dojížděky do krajského města, ze 43 obcí do Chrudimi, z 31 obcí do Vysokého Mýta, z 28 obcí do Litomyšle a z 27 obcí do Svitav. V roce 2011 se vyskytlo dalších 24 obcí (15 v Pardubickém kraji a 9 v okolních krajích), do kterých směřoval dominantní proud denní dojížděky z jiné obce Pardubického kraje. Mezi těmito dalšími centry dojížděky má významné postavení Hradec Králové (s nímž je dojížděkou do zaměstnání úzce spjata 10 obcí z Pardubického kraje), následuje Třemošnice (7), Heřmanův Městec (6), Jablonné nad Orlicí (5), Kolín (4), Proseč (4) a Skuteč (4). U většiny ostatních center dojížděky

se většinou jednalo o spjatost jen s jednou sousední obcí, výjimku tvořily Králíky (3 obce), Luže (3 obce) a Bystré (2 obce).

Intenzita spjatosti obcí s centry dojížděky do zaměstnání v Pardubickém kraji

Slabé vazby na nejbližší centra dojížděky mají obce v okolí Holic a Slatiňan

Za poměrně málo spjaté s okolními obcemi lze považovat Holice a Slatiňany; z žádné obce v jejich okolí nesměruje dominantní proud do tohoto centra. V okolí Holic směřují dominantní proudy do Pardubic či Hradce Králové, v okolí Slatiňan do sousední Chrudimi.

Přílohové tabulky:

Česká Třebová	Chrudim	Litomyšl	Přelouč	Vysoké Mýto
Hlinsko	Jevícko	Moravská Třebová	Slatiňany	Žamberk
Holic	Lanškroun	Pardubice	Svitavy	
Chocẽ	Letohrad	Polička	Ústí nad Orlicí	

[Vyjíždějí a hlavní směr denní vyjížděky do zaměstnání podle obcí Pardubického kraje](#)

Zdroje dat Sčítání lidu, domů a bytů 2011 na internetu

- [Dojížděka do zaměstnání a škol podle Sčítání lidu, domů a bytů 2011 - Česká republika](#)
- [Dojížděka do zaměstnání a škol podle Sčítání lidu, domů a bytů 2011 - Pardubický kraj](#)
- [Základní informace o vybraných územních celcích podle SLDB 2011](#)
- [Statistiky – Sčítání lidu, domů a bytů](#)
- www.scitani.cz

Kontaktní osoba:

RNDr. Petr Dědič
oddělení informačních služeb KS ČSÚ v Pardubicích
tel.: 461 541 129
e-mail: petr.dedic@czso.cz